

Bruxelles, 21.4.2021.
COM(2021) 195 final

2021/0101 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

**o stajalištima koja u ime Europske unije u pisanom postupku trebaju zauzeti sudionice
Sporazuma o službeno podupiranim izvoznim kreditima i sudionice sektorskog
dogovora o izvoznim kreditima za civilne zrakoplove („SDZ”) u pogledu zahtjeva
Ujedinjene Kraljevine da postane njihova sudionica**

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ovaj se prijedlog odnosi na odluku kojom se utvrđuje stajalište koje sudionice Sporazuma o službeno podupiranim izvoznim kreditima („Sporazum”) i sudionice sektorskog dogovora o izvoznim kreditima za civilne zrakoplove („sektorski dogovor o zrakoplovima” ili „SDZ”) trebaju zauzeti u ime Unije u pisanom postupku u pogledu zahtjeva Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske („Ujedinjena Kraljevina”) da postane sudionica Sporazuma i SDZ-a.

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Sporazum i sektorski dogovor o zrakoplovima

Sporazum je džentlmenski sporazum čiji je cilj pružiti okvir za pravilnu upotrebu službeno podupiranih izvoznih kredita. U praksi to znači da se nastoje stvoriti ravnopravni tržišni uvjeti (tržišno natjecanje koje se temelji na cijeni i kvaliteti izvezene robe i usluga, a ne na odobrenim financijskim uvjetima) te spriječiti subvencioniranje i narušavanje trgovine povezane sa službeno podupiranim izvoznim kreditima („službena potpora”). Sporazum je stupio na snagu u travnju 1978. i to na neodređeno vrijeme.

Sektorski dogovor o zrakoplovima čini Prilog III. Sporazumu i njime se nastoji osigurati okvir za predvidljivu, usklađenu i transparentnu upotrebu službeno podupiranih izvoznih kredita za prodaju ili najam zrakoplova i povezane robe i usluga navedenih u točki 4. podtočki (a) SDZ-a. Stoga i SDZ nastoji poticati ravnopravne tržišne uvjete za izvoz u sektoru zrakoplovstva i ukidanje subvencija i trgovinskih poremećaja povezanih sa službenom potporom. Sektorski dogovor o zrakoplovima stupio je na snagu 1. veljače 2011.

Sporazum, uključujući sektorski dogovor o zrakoplovima, administrativno je ugrađen u OECD i ima potporu tajništva OECD-a za izvozne kredite. Unatoč tomu, ni Sporazum ni sektorski dogovor o zrakoplovima nisu akti OECD-a¹.

Europska unija, a ne države članice, sudionica je Sporazuma i sektorskog dogovora o zrakoplovima te su oba ta akta prenesena u pravnu stečevinu na temelju Uredbe (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011.² Stoga su Sporazum i sektorski dogovor o zrakoplovima pravno obvezujući na temelju prava Unije.

2.2. Sudionice Sporazuma i sudionice SDZ-a

Sporazum trenutačno obuhvaća deset sudionica („sudionice Sporazuma”): Australija, Kanada, Europska unija, Japan, Koreja, Novi Zeland, Norveška, Švicarska, Turska i Sjedinjene Američke Države.

Sektorski dogovor o zrakoplovima obuhvaća deset sudionica („sudionice SDZ-a”), a sudjelovanje u SDZ-u u velikoj mjeri odgovara sudjelovanju u Sporazumu. Jedina je razlika u tome što je Brazil sudionik SDZ-a (ali ne i sudionik Sporazuma), a Turska ne sudjeluje u SDZ-u (iako je sudionica Sporazuma).

I sudionice Sporazuma i sudionice SDZ-a odluke o izmjenama Sporazuma ili SDZ-a donose konsenzusom.

¹ Kako je utvrđeno u članku 5. Konvencije OECD-a.

² Uredba (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o primjeni određenih smjernica u području službeno podupiranih izvoznih kredita i o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2001/76/EZ i 2001/77/EZ (SL L 326, 8.12.2011., str. 45.).

U skladu s člankom 3. Sporazuma trenutačne sudionice mogu pozvati druge članice OECD-a i zemlje koje nisu članice da postanu sudionice. Nesudionica može postati sudionica SDZ-a u skladu s postupcima utvrđenima u Dodatku I. SDZ-u.

Europska komisija zastupa Uniju na sastancima sudionica Sporazuma i SDZ-a te u pisanim postupcima kojima sudionice Sporazuma i SDZ-a donose odluke.

2.3. Predviđeni akt sudionica Sporazuma i sudionica SDZ-a

Predviđeni akt bio bi da se, nakon njezina zahtjeva da postane sudionica Sporazuma i SDZ-a, Ujedinjenoj Kraljevini dodijeli status sudionice Sporazuma i SDZ-a.

Kao rezultat izlaska iz EU-a Ujedinjena Kraljevina više nije zastupljena u Sporazumu i SDZ-u. U dopisu od 28. siječnja 2021. Ujedinjena Kraljevina zatražila je da se relevantne sudionice službeno dogovore da ona postane sudionica obaju instrumenata. Predsjednik sudionica Sporazuma i SDZ-a prosljedio je zahtjeve Ujedinjene Kraljevine 29. siječnja i odredio rok do 31. ožujka 2021. da postojeće sudionice službeno odgovore. U poruci predsjednika od 11. veljače 2021. rok je produžen do kraja svibnja 2021.

Potvrda sudjelovanja Ujedinjene Kraljevine u Sporazumu i SDZ-u zahtijevala bi izmjenu članka 3. Sporazuma i članka 3. SDZ-a, tj. odredbi u kojima se navode relevantne sudionice.

S obzirom na navedeno, primjereno je utvrditi stajalište Unije koje treba zauzeti u ime Unije u okviru tijela osnovanog na temelju sporazuma jer će ta odluka biti obvezujuća za Uniju i utjecat će na pravo Unije, u skladu s člankom 1. Uredbe (EU) br. 1233/2011, u kojem se navodi sljedeće: „Smjernice navedene u Sporazumu o službeno podupiranim izvoznim kreditima („Sporazum”) primjenjuju se u Uniji. Tekst Sporazuma priložen je ovoj Uredbi.”

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE

Predviđeni akti omogućili bi Ujedinjenoj Kraljevini da postane sudionica Sporazuma i sudionica SDZ-a.

Poruka predsjednika od 29. siječnja 2021. glasi: „Ujedinjena Kraljevina bila je jedna od izvornih zemalja uključenih u uspostavljanje financijskih disciplina za službeno podupirane izvozne kredite sedamdesetih godina i otad je značajan pružatelj standardnih izvoznih kredita i izvoznih kredita za zrakoplove. Ujedno je i aktivna članica Radne skupine za izvozne kredite i kreditna jamstva. Zbog toga bi bilo logično i obostrano korisno da Ujedinjena Kraljevina i dalje bude sudionica. Stoga se nadam da će sudionice podržati ovaj zahtjev.” Naime, očekuje se da će sve sudionice Sporazuma i sudionice SDZ-a podržati zahtjeve Ujedinjene Kraljevine.

U interesu je Unije da Ujedinjena Kraljevina sudjeluje i u Sporazumu i u SDZ-u. Oba instrumenta pružaju okvir za urednu i transparentnu upotrebu službeno podupiranih izvoznih kredita u njihovim područjima primjene i nastoje poticati ravnopravne tržišne uvjete za službeno podržane izvozne kredite. Posljednjih godina Ujedinjena Kraljevina postaje sve aktivnija u službenoj potpori. UK Export Finance („UKEF”, Odjel vlade Ujedinjene Kraljevine za podupiranje izvoznih kredita) osigurao je 2018. manje od 2 milijarde EUR službene potpore. Potpora je 2019. već iznosila približno 5,5 milijardi EUR. Kao sudionica Sporazuma i sektorskog dogovora o zrakoplovima Ujedinjena Kraljevina trebala bi se pridržavati njihovih pravila.

Osim toga, konkretno s obzirom na sektorski dogovor o zrakoplovima, važno je imati na umu stalni udio Ujedinjene Kraljevine u društvu Airbus. Stoga se uredba o službeno podupiranim izvoznim kreditima u sektoru proizvodnje zrakoplova odnosi na zajednički interes država članica EU-a i Ujedinjene Kraljevine.

S obzirom na to da je svrha predviđene odluke osigurati ravnopravne tržišne uvjete za izvoznu industriju EU-a i uzeti u obzir usklađivanje konkretnih ekonomskih interesa između EU-a i

Ujedinjene Kraljevine u sektoru proizvodnje zrakoplova, stajališta koja treba zauzeti u ime Unije trebala bi biti usuglašena u pogledu toga da Ujedinjena Kraljevina postane sudionicom Sporazuma i sektorskog dogovora o zrakoplovima.

4. PRAVNA OSNOVA

3.1. Postupovna pravna osnova

3.1.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma”.

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali postoji mogućnost da „presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije”³.

3.1.2. Primjena na ovaj predmet

Ta dva akta, koja su sudionice Sporazuma i sudionice SDZ-a pozvane donijeti (tj. odlučiti o zahtjevima Ujedinjene Kraljevine da postane sudionicom Sporazuma i SDZ-a), akti su koji imaju pravne učinke. Predviđeni akti proizvode pravne učinke na temelju članka 1. Uredbe (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o primjeni određenih smjernica u području službeno podupiranih izvoznih kredita i o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2001/76/EZ i 2001/77/EZ, u kojem se navodi sljedeće: „Smjernice navedene u Sporazumu o službeno podupiranim izvoznim kreditima („Sporazum”) primjenjuju se u Uniji. Tekst Sporazuma priložen je ovoj Uredbi.”

Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a.

3.2. Materijalna pravna osnova

3.2.1. Načela

Materijalna pravna osnova za odluku na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojem se zauzima stajalište u ime Unije.

3.2.2. Primjena na ovaj predmet

Glavni cilj i sadržaj predviđenih akata odnose se na zajedničku trgovinsku politiku. Stoga je materijalno-pravna osnova predložene odluke članak 207. UFEU-a.

3.3. Zaključak

Pravna osnova predložene odluke trebao bi biti članak 207. stavak 4. prvi podstavak UFEU-a u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

5. OBJAVA PREDVIĐENOG AKTA

Budući da će se aktima sudionica Sporazuma i sudionica SDZ-a izmijeniti Sporazum i sektorski dogovor o zrakoplovima, primjereno je objaviti ih u *Službenom listu Europske unije* nakon njihova prihvatanja.

³ Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka protiv Vijeća, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, t. 61.–64.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištima koja u ime Europske unije u pisanom postupku trebaju zauzeti sudionice Sporazuma o službeno podupiranim izvoznim kreditima i sudionice sektorskog dogovora o izvoznim kreditima za civilne zrakoplove („SDZ”) u pogledu zahtjeva Ujedinjene Kraljevine da postane njihova sudionica

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 4. prvi podstavak u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Uredbom (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća smjernice iz Sporazuma o službeno podupiranim izvoznim kreditima („Sporazum”) prenesene su u zakonodavstvo Unije te su time postale pravno obvezujuće u Uniji⁴.⁵
- (2) Sudionice Sporazuma jesu Australija, Kanada, Europska unija, Japan, Koreja, Novi Zeland, Norveška, Švicarska, Turska i Sjedinjene Američke Države.
- (3) Sektorski dogovor o izvoznim kreditima za civilne zrakoplove („sektorski dogovor o zrakoplovima” ili „SDZ”) čini Prilog III. Sporazumu i u skladu s člankom 2. SDZ-a sastavni je dio Sporazuma. Uredbom (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća SDZ je također prenesen u zakonodavstvo Unije te je postao pravno obvezujući u Uniji⁶.⁷
- (4) Sudionice SDZ-a jesu Australija, Brazil, Kanada, Europska unija, Japan, Koreja, Novi Zeland, Norveška, Švicarska i Sjedinjene Američke Države.
- (5) Sporazum i sektorski dogovor o zrakoplovima pružaju okvir za urednu i transparentnu upotrebu službeno podupiranih izvoznih kredita u njihovim područjima primjene. Njima se nastoje promicati ravnopravni tržišni uvjeti za službeno podupirane izvozne kredite da bi se potaknulo tržišno natjecanje među izvoznicima koje se temelji na kvaliteti i cijeni izvezenih roba i usluga, a ne na najpovoljnijim službeno podupiranim financijskim uvjetima.

⁴ Uredba (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o primjeni određenih smjernica u području službeno podupiranih izvoznih kredita i o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2001/76/EZ i 2001/77/EZ (SL L 326, 8.12.2011., str. 45.).

⁵ Ranije verzije Sporazuma OECD-a već su prenesene u pravo EU-a odlukama Vijeća.

⁶ Uredba (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o primjeni određenih smjernica u području službeno podupiranih izvoznih kredita i o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2001/76/EZ i 2001/77/EZ (SL L 326, 8.12.2011., str. 45.).

⁷ Ranije verzije Sporazuma OECD-a već su prenesene u pravo EU-a odlukama Vijeća.

- (6) Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske („Ujedinjena Kraljevina”) povukla se iz Unije s učinkom od 31. siječnja 2020.⁸
- (7) U skladu s člankom 3. Sporazuma trenutačne sudionice mogu pozvati druge članice OECD-a i zemlje koje nisu članice da postanu sudionice. Nesudionica SDZ-a može postati njegova sudionica u skladu s postupcima utvrđenima u Dodatku I. SDZ-u.
- (8) U dopisu od 28. siječnja 2021. Ujedinjena Kraljevina zatražila je da sudionice Sporazuma i sudionice sektorskog dogovora o zrakoplovima pristanu na to da ona postane sudionica Sporazuma odnosno sektorskog dogovora o zrakoplovima. Sudionice Sporazuma i sudionice SDZ-a o tim će zahtjevima odlučiti pisanim postupkom.
- (9) Primjereno je utvrditi stajalište koje u ime Unije trebaju zauzeti sudionice Sporazuma te sudionice sektorskog dogovora o zrakoplovima, budući da će odluke sudionica Sporazuma i sudionica SDZ-a biti obvezujuće za Uniju na temelju članka 2. Uredbe (EU) br. 1233/2011,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje u ime Unije u pisanom postupku trebaju zauzeti sudionice Sporazuma o službeno podupiranim izvoznim kreditima u pogledu zahtjeva Ujedinjene Kraljevine da postane sudionica Sporazuma jest da se taj zahtjev podupre.

Članak 1.a

Stajalište koje u ime Unije u pisanom postupku trebaju zauzeti sudionice sektorskog dogovora o izvoznim kreditima za civilne zrakoplove u pogledu zahtjeva Ujedinjene Kraljevine da postane sudionica tog sektorskog dogovora jest da se taj zahtjev podupre.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Komisiji.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*

⁸ Odluka Vijeća (EU) 2020/135 od 30. siječnja 2020. o sklapanju Sporazuma o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju (SL L 29, 31.1.2020., str. 1.).